

Prekenverkstedet

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

10.søndag i treenighetstiden – 29. juli 2018

Prekentekest: Matt 18, 21-35

Lesetekst I: 1 Mos 50,14-21

Lesetekst II: 2 Kor 13,11-13

Gjeldssanering

Vår tekst er en del av Jesu såkalte Menighetstale i Mt 18, fordi den berører sider ved troens liv slik det er ment å skulle leves i menigheten. Bakgrunnen for undervisningen i vår tekst er Peters utrolige spørsmål i v. 21 om hvor langt man skal gå i å tilgi sin neste. Skal vi si at det holder med en håndfull? spør han håpefullt. Jesu svar er drepende – og livgivende: Ikke et fingerbøl, men et verdenshav.

Oppgjør

Så forteller Jesus om en ganske dramatisk oppgjørets time. En konge vil sjekke opp hvor mye utestående han egentlig har hos sine tjenere. En av dem som blir kalt inn, skylder ham den nette sum av noen milliarder kroner. Eller sagt annerledes: ti tusen talenter – tilsvarende 60 millioner dagsverk. Fortellingen må ha skapt latter og hoderisting hos tilhørerne; ingen kan greie å pådra seg slik gjeld.

Men det er hva som står om denne tjeneren, sannsynlig eller ei. Når han står der, paralysert og fullstendig uten betalingsevne, sier kongen: Da må vi realisere alt du eier og har og rår over – inklusive kona di og de seks barna deres. Så mye verdt er de ikke, men gjeld er gjeld og skal betales. Dommen er knusende. Ingen utvei i sikte og livsvarig gjeldsfengsel som eneste alternativ. I sin fortvilelse kaster han seg ned for sin herre og trygler om nåde og barmhjertighet. Og underlig nok: Det trenger han ikke be om to ganger. -Det er greit, sier kongen, -da setter vi strek over hele greia. – Gledessjokkbehandling, uansvarlig gjeldsslette; fortellingen oser av usannsynlige elementer og tilhørerne må ha gitt seg over.

Som vi tilgir...

Her kunne fortellingen endt og vi kunne prekt troverdig over Guds bunnløse tilgivelse. Men så kommer del to: Den grenseløst ettergitte går ut og treffer en tjenerkollega som skylder ham kr 7.80 for en kurv egg – eller noe lignende. Den gjeldfrie forlanger pengene sine umiddelbart, men kollegaen er blakk og ber om henstand. Det får han ikke, i stedet må han på hodet i fengsel inntil gjelden er betalt. Og siden man ikke tjener noe når man sitter i fengsel, er det ensbetydende med livsvarig.

Fortellingen lamslo sikkert de som hørte på: For et uhyre av et menneske, et fullstendig hjerteløst beist – som tar strupetak på en arming for peanuts.

Ryktet om hva som har hendt når til kongen via noen varslere (ikke sladrehanke). Kongen blir rasende og kaller den gjeldfrie inn på teppet: Hva er det jeg hører? Hvor mye fikk du tilgitt selv? Nettopp. Og hvor mye var du selv villig til å tilgi din arbeidsvenn? Akkurat. Nå skal du høre. Og så får den kyniske gjeldfrie beskjed om at gjeldssletten er annullert, og selv skal han mishandles til alt

er betalt. Eller sagt annerledes: evig pine.

Her er nok av spørsmål teksten reiser som vi gjerne også må reise i prekenen. Men det viktigste er: Hva har den å si oss i dag? Et av de store temaer i teksten er dette: Guds bunnløse tilgivelse. Et spørsmål som reiser seg er: hva slags spor etter Guds grenseløse tilgivelse som jeg selv har mottatt, bør andre mennesker kunne forvente å se og erfare fra meg?

Her er noen momenter til overveielse i prekenforberedelsen:

- Peter hadde et nøkternt budsjettforslag når det gjalt tilgivelseskontoen: å tilgi sju ganger en som har syndet mot deg er å strekke seg langt. Å bare fortsette å tilgi virker dumt, er upedagogisk og uten læringsverdi for synderen: her kan vi fortsette å synde på nåde. Jesus ser det annerledes: 490 ganger, takk. Eller sagt annerledes: tilgi grenseløst, ikke tell. Hva skulle vi gjort hvis Gud telte hver gang vi ba om tilgivelse? De fleste av oss har for lengst passert 490 ganger bønn til Gud om tilgivelse i vår syndelivs-karriere. Heldigvis holder ikke Gud regning med saken. Derfor: like grenseløst som Gud tilgir oss, skal vi tilgi hverandre.
- ‘Han hadde ikke noe å betale med’. – Det er en viktig setning som sier noe om hvor totalt insolvente vi er overfor Gud: null betalingsevne. Vår hovedkreditor – eller eneste – har intet å hente hos oss, konkursen er fullstendig. Med vår synd har vi pådratt oss en bunnløs gjeld, en ubetalelig skyld. Det er den ubehagelige, dødsens alvorlige og nakne sannhet om oss mennesker i vår relasjon til Gud. – Å selge tjeneren og hele hans hus som slaver ville gitt noen slanter, men intet imot den skyhøye gjelden.
- ‘Vær tålmodig med meg, så skal jeg betale deg alt sammen.’ Et latterlig prosjekt, totalt urealistisk; hvordan betale en ubetalelig gjeld? Den desperate bønnen til tjeneren er som et ekko av våre egne forsøk på å ordne opp i vårt eget gjeldskaos overfor Gud: bare vent, så skal jeg betale, bli bedre, elske mer, be oftere, gi til flere, flittigere med Bibelen, slutte å gjøre galt.
- Tjeneren rakk ikke engang å be kongen om nåde og sette strek over hele gjelda, selv om en inderlig bønn om barmhjertighet skrek i brystet på ham. Kongen syntes bare synd på ham og jevnet hele det tårnhøye gjeldsfjellet med jorda før tjeneren rakk å be om det. – Også Gud hører et rop om nåde og bønn om tilgivelse og barmhjertighet fra et hjerte i nød, selv om ordene ikke engang rekker å komme over leppene.
- Du er tilgitt grenseløst – da må du tilgi ditt medmenneske like grenseløst og helhjertet. Det er hva Jesus sier til Peter og de andre i oppsummeringen. Når Gud tilgir oss, må det sette noen spor i livet vi lever, så andre merker det. – ‘Og tilgi oss vår skyld, slik også vi tilgir våre skyldnere.’ Ting henger sammen og får noen følger – også i Guds rike. Når Gud møter oss med så bunnløs nåde og tilgivelse, hvordan kan vi da la være å tilgi hverandre? Hva har vi å tape på det? Ingenting. Eller egentlig: alt.

Rolf Ekenes

Cand.theol, tilsynsmann i DELK – Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn – siden 2011.

Misjonsprest på Madagaskar 1983-2002. Prest i DELK Tønsberg menighet 2003-06. Daglig leder i NORME – Norsk Råd for Misjon og Evangelisering 2006-11.

rolf.ekenes@delk.no